

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної
роботи

Людмила ІЛЛЯШЕНКО
“27” серпня 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

підготовки фахового молодшого бакалавра
освітньо-професійна програма **ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
СТРАХУВАННЯ**
з галузі знань **07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**
спеціальності **072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА , СТРАХУВАННЯ
ТА ФОНДОВИЙ РИНОК**
мова навчання: українська
статус дисципліни: обов'язкова

Чернігів - 2024

Робоча програма з дисципліни «Банківські операції» складена на основі освітньо-професійної програми Фінанси банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси банківська справа, страхування та фондовий ринок. – “23” серпня 2024 р. - 33 с.

Розробник: **Галина ПОПОВА**
викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін.

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

Галина ПОПОВА

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова методичної ради

Людмила ІЛЛЯШЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо – професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Змістових модулів – 14	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестри	
		5-й, 6-й	
Загальна кількість годин - 180		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: у V семестрі: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти – 2,4 у VI семестрі: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти – 3,1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	20	26
		Практичні	
		10	18
		Семінарські	
		12	14

		Самостійна робота	
		36	44
		Всього годин	
		78	102
		Вид контролю:	
		Семестрова оцінка	Екзамен, Курсова робота

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у здобувачів фахової передвищої освіти теоретичних та прикладних знань про функціонування комерційних банків, здійснювані ними операції та послуги.

Передумови вивчення дисципліни: до початку вивчення дисципліни здобувачі передвищої фахової освіти повинні мати загальні знання з дисципліни «Гроші та кредит».

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних засад і методології проведення банківських операцій; набуття вмінь оперувати нормативно-правовими документами НБУ; аналізувати стан банківських операцій; розв'язувати питання взаємовідносин між клієнтами і комерційними банками та між НБУ і комерційними банками, інноваційні банківські продукти, інноваційні банківські технології, цифрові технології, фінансові інновації, біометрична ідентифікація, віртуальні банки

На основі вивчення дисципліни «Банківські операції» у здобувачів фахової передвищої освіти формуються наступні **компетентності**:

СК 1. Здатність використовувати теоретичний методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної,

статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 12 Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. Очікувані результати навчання

Під час вивчення дисципліни здобувачі фахової передвищої освіти мають досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою:

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

У підсумку здобувачі фахової передвищої освіти повинні

знати:

- закони та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють банківську діяльність;*
- основні характерні риси сучасної банківської системи України, цілі, функції та принципи функціонування її окремих ланок;*
- економічний зміст та механізми здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг;*

– стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи України;

вміти:

– приймати самостійні рішення у сфері організації основних напрямків банківської діяльності, вживати необхідні заходи в ситуації, що склалася;

– працювати з фінансовими звітами банку;

– здійснювати аналіз та оцінку діяльності банку; визначати розмір наявних банківських ресурсів та потребу в них;

– оцінювати кредитоспроможність позичальників банківської установи;

– організовувати роботу з випуску та розміщення цінних паперів банку;

– оформляти банківські документи;

– давати оцінку та аналізувати стан ліквідності та платоспроможності банку.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність, порядок створення та організація діяльності комерційних банків в Україні

Тема 1. Види банків і порядок їх створення в Україні (РН 4)

Уявлення про суть банку з позиції його історичного розвитку.

Період зародження банку і банківської справи. Умови переростання кредитора в банк. Реорганізація банків та їх ліквідація: види, вимоги та порядок.

Банк як головна складова фінансово-кредитної системи. Види та класифікація банків. Банківські об'єднання. Банки другого рівня

банківської системи України та організаційні основи їх функціонування.

Створення та державна реєстрація банківських установ. Документи, які подаються до територіального управління НБУ для державної реєстрації банку. Відокремлені структурні підрозділи банку. Порядок реєстрації представництв іноземного банку. Форми і порядок реорганізації банківських установ.

Ліцензування банківської діяльності. Вимоги до отримання банківської ліцензії та умови її відкликання.

Тема 2 . Організація діяльності банку (РН 4, РН 5)

Організаційна структура та управління банком. Функціональна, дивізійна та матрична структура банку. Функції та компетенція загальних зборів учасників банку, наглядової ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії, служби внутрішнього аудиту та постійно діючих комітетів.

Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Взаємодія структурних підрозділів банку при виробництві і продажу банківських послуг.

Змістовий модуль 2. Операції банків з формування ресурсів

Тема 3. Операції з формування ресурсів комерційного банку (РН 4, РН 5)

Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація.

Власний капітал банку, його структура, джерела формування, функції та значення. Методики розрахунку капіталу банку (балансовий, регулятивний та економічний).

Достатність капіталу банку. Основні критерії і стандарти оцінки власного капіталу банку згідно з вимогами Базельської угоди. Показники нормативів капіталу для банків України.

Змістовий модуль 3. Операції з обслуговування платіжного обороту

Тема 4. Операції з обслуговування платіжного обороту (РН 4, РН 5, РН11)

Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві. Характеристика платіжного обороту. Готівкові та безготівкові розрахунки.

Суть і принципи організації безготівкових розрахунків. Системи і законодавча база розрахунків в Україні. Відкриття і ведення банківських рахунків. Характеристика різних видів рахунків.

Форми та способи безготівкових розрахунків, сфера використання і порядок проведення розрахункових операцій. Особливості оформлення розрахункових документів та порядок їх приймання і виконання вимог-доручень; порядок здійснення розрахунків чеками та акредитивами; примусове та договірне стягнення (списання) коштів. Особливості розрахунків за допомогою систем дистанційного обслуговування.

Міжбанківські розрахунки в Україні. Необхідність і види міжбанківських розрахунків. Здійснення міжбанківських розрахунків через систему електронних платежів (СЕП). Основні завдання, функції та принципи організації роботи СЕП. Програмно-технологічна структура СЕП. Особливості застосування внутрішньобанківських платіжних систем. Здійснення міжбанківських розрахунків через прямі кореспондентські відносини.

Змістовий модуль 4. Операції банків з готівкою

Тема 5. Операції з готівкою (РН 4, РН 5, РН 9, РН 11)

Організація готівкових грошових розрахунків. Суть і принципи організації готівкових грошових розрахунків.

Загальна характеристика касових операцій банку. Загальні положення та вимоги до касових операцій банку. Касові операції та планування

касових оборотів банку: організація касової роботи в банках, підрозділи для проведення касових операцій, режими функціонування приходних та видаткових кас.

Касові операції банків з клієнтами. Види та порядок оформлення касових операцій. Приймання та видача готівки з каси банку. Здійснення касових операцій через банкомати. Загальні вимоги до організації діяльності банків з перевезення готівки та інших цінностей. Особливості зберігання грошових коштів у банку. Порядок вилучення з обігу та передавання для дослідження сумнівних банкнот та монет.

Забезпечення касової роботи в банку. Забезпечення банків зразками банкнот та їх зберігання. Передавання готівки банками своїм філіям (відділенням), а також між банками. Особливості формування і пакування банкнот та монет національної валюти.

Регулювання обігу готівки банківськими установами та контроль за веденням касових операцій. Визначення касових оборотів банків та емісійного результату. Здавання та отримання банками підкріплень готівкою національної валюти через територіальні управління НБУ.

Змістовний модуль 5. Операції банків з пластиковими картками

Тема 6. Операції з пластиковими картками (РН 4, РН 5, РН 9, РН 11)

Поняття, види та характеристика банківських платіжних карток.

Особливості впровадження Національної платіжної системи масових електронних платежів.

Основні учасники системи карткових розрахунків, їх права та обов'язки. Порядок видачі та обслуговування платіжних карток. Здійснення касових операцій із застосуванням платіжних карток. Здійснення касових операцій через банкомати. Особливості виплати заробітної плати з використанням платіжних карток.

Технологія безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток. Механізм здійснення розрахунків при купівлі товару з

використанням платіжних карток. Порядок операцій еквайрінгу при розрахунках платіжними картками за товари (послуги). Порядок розрахунків платіжними картками за кліринговою схемою міжбанківських розрахунків.

Змістовий модуль 6. Особливості кредитних операцій банків

Тема 7. Кредитні операції (РН 4, РН 5)

Сутність та функції кредиту, його роль в економіці. Економічна основа банківського кредиту. Суб'єкти кредитних відносин. Кредитні операції в структурі банківських активів.

Види банківського кредиту. Організація кредитної діяльності банку. Особливості укладення кредитних договорів. Поняття кредитного портфеля банку та його якісна характеристика.

Організація банківського кредитування. Поняття і складові кредитної політики банку. Методи надання та способи погашення кредиту.

Етапи процесу банківського кредитування. Плата за кредит та фактори, що на неї впливають. Методи ціноутворення на банківські кредити.

Кредитний ризик та методи управління ним. Робота банків з проблемними кредитами.

Тема 8. Операції з надання і погашення кредитів (РН 4, РН 5)

Організація окремих видів кредитних операцій банків: короткострокові кредити юридичним особам; овердрафт. Загальні положення про кредитування фізичних осіб. Класифікація споживчих кредитів.

Особливості кредитування малого та середнього бізнесу. Особливості кредитування підприємств АПК. Система пільгового кредитування підприємств АПК.

Інвестиційне кредитування. Методи оцінки доцільності та ефективності інвестиційного проекту. Іпотечне кредитування та

перспективи його розвитку в Україні. Особливості операцій з надання і погашення інших видів кредитів.

Змістовий модуль 7. Операції банків з вексями

Тема 9. Операції з вексями (РН 4, РН 5)

Характеристика та види векселів. Визначення векся з позиції боргового зобов'язання та платіжного документа. Характеристика вексельного обігу. Визначення місця банків при обслуговуванні векселів. Розподіл операцій банків з вексями на власні, де банки є емітентами боргового зобов'язання, та клієнтські.

Характеристика сутності векся та організації вексельного обігу в Україні. Класифікація операцій банку у сфері вексельного обігу.

Кредитні операції банків з вексями. Урахування векселів. Вексельне перерахування та вексельна переадресація. Рефінансування НБУ банківських установ за допомогою векселів. Особливості кредитування під заставу векселів. Онкольний кредит. Торговельні операції з вексями.

Гарантійні операції з вексями. Розрахункові операції банків з вексями. Оформлення заборгованості вексями. Розрахунки з використанням векселів.

Комісійні та довірчі операції з вексями. Інкасування векселів. Оплата векселів, у яких банк виступає особливим платником (доміциліантом). Зберігання векселів. Купівля, продаж і обмін векселів за дорученням.

Організація роботи з вексями в банку. Особливості проведення експертизи векселів.

Змістовий модуль 8. Операції банків з цінними паперами

Тема 10. Операції з цінними паперами (РН 4, РН 5, РН 9, РН 11)

Характеристика фінансового ринку та видів банківської діяльності на фондовому ринку. Характеристика видів діяльності банків на ринку

цінних паперів: операції з випуску та обігу цінних паперів, комісійна та комерційна діяльність з цінними паперами, послуги щодо зберігання цінних паперів, депозитарний облік та ведення рахунків за операціями з паперами тощо.

Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Інвестиційні операції з цінними паперами. Операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів.

Змістовий модуль 9. Інвестиційні операції комерційних банків

Тема 11. Інвестиційні операції (PH4, PH5)

Інвестиційна політика комерційного банку повинна спрямовуватися на підтримку відповідної пропорції між первинним та вторинним резервами цінних паперів.

Інвестиційні операції комерційних банків передбачають насамперед придбання акцій підприємств, які вони фінансують, та розміщення на грошових ринках власних акцій і облігацій інвестиційна діяльність комерційних банків спрямована на залучення грошових коштів, здійснення довготермінового кредитування й фінансування різних галузей господарства. Джерела ресурсів інвестиційної діяльності комерційних банків – продаж власних акцій, міжбанківські кредити, депозити.

Основними напрямками інвестування коштів в Україні є інвестиції у цінні папери акціонерних товариств, придбання паїв у статутних фондах українських господарських товариств, торгівля акціями, облігаціями та іншими цінними паперами українських емітентів на вторинному ринку цінних паперів, викуп акцій банками з наступним їх інвестуванням у цінні папери, інвестиції валютних коштів у цінні папери іноземних емітентів, інші інвестиції у фінансові активи.

Змістовий модуль 10. Операції банків з іноземною валютою

Тема 12. Операції банків з іноземною валютою (PH4, PH5, PH 9, PH 11)

Економічні та організаційні основи здійснення валютних операцій. Валютні цінності та валютний ринок. Види та учасники валютного ринку. Класифікація валютних операцій.

Порядок відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб-резидентів та представництв юридичних осіб-нерезидентів в уповноважених банках. Відкриття та обслуговування рахунків в іноземній валюті фізичних осіб.

Способи і засоби здійснення міжбанківських операцій в іноземній валюті. Сутність кореспондентських відносин. Основний зміст та мета встановлення кореспондентських відносин. Критерії вибору банку кореспондента. Порядок відкриття та режим функціонування кореспондентських рахунків. Електронні системи міжнародних міжбанківських платежів.

Змістовий модуль 11. Операції з надання банківських послуг

Тема 13. Операції з надання банківських послуг(РН4, РН5)

Лізингові операції. Сутність та економічне значення лізингу.

Класифікація видів лізингу види лізингових платежів та методика їх розрахунку. Ризики лізингових операцій.

Факторингові операції. Основні поняття та елементи факторингу.

Класифікаційна характеристика видів та форм факторингу. Механізм здійснення факторингової операції. Факторинг у зовнішньоекономічній діяльності. Вартість факторингової послуги. Ризики, що виникають при здійсненні факторингової операції.

Форфейтинг. Основні поняття та елементи форфейтингу. Механізм здійснення та вартість форфейтингової операції. Ризики, пов'язані зі здійсненням форфейтингової операції.

Гарантійні послуги банків. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги. Довірчі (трастові) послуги. Організація послуг щодо зберігання цінностей у банку.

Операції банку з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням.

Змістовий модуль 12. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку

Тема 14. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку (РН4, РН5)

Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення. Ліквідність та платоспроможність банку. Оцінка ресурсної бази банку з позицій ліквідності та забезпеченості потреб банку в ліквідних коштах. Основні підходи до управління банківськими ризиками. Поняття та мета процесу управління банківськими ризиками. Етапи процесу управління банківськими ризиками. Організаційна структура ризик-менеджменту банку. Формування та розподіл прибутку банку.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п/с	ср
Змістовий модуль 1. Сутність і організація діяльності банків				
1. Види банків і порядок їх створення в Україні	10	2	/2	6
2. Організація діяльності комерційного банку	10	2	/2	6
Разом за змістовим модулем 1	20	4	4(/4)	12
Змістовий модуль 2. Операції з формування ресурсів комерційного банку				
3. Операції з формування ресурсів комерційного банку	16	4	4/2	6

<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>16</i>	<i>4</i>	<i>6(4/2)</i>	<i>6</i>
<i>Змістовий модуль 3. Операції з обслуговування платіжного обороту</i>				
<i>4. Операції з обслуговування платіжного обороту</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2/2</i>	<i>6</i>
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>4(2/2)</i>	<i>6</i>
<i>Змістовий модуль 4. Операції з готівкою</i>				
<i>5. Операції з готівкою</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2/2</i>	<i>6</i>
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>4(2/2)</i>	<i>6</i>
<i>Змістовий модуль 5. Операції з пластиковими картками</i>				
<i>6. Операції з пластиковими картками</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2/2</i>	<i>6</i>
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>4(2/2)</i>	<i>6</i>
<i>Разом за 1 семестр</i>	<i>78</i>	<i>20</i>	<i>22(10/12)</i>	<i>36</i>
<i>Змістовий модуль 6. Кредитні операції</i>				
<i>7. Кредитні операції</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2/2</i>	<i>6</i>
<i>Разом за змістовим модулем 6</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>4(2/2)</i>	<i>6</i>
<i>Змістовий модуль 7. Операції з надання і погашення кредитів</i>				
<i>8. Операції з надання і погашення кредитів</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>2/2</i>	<i>6</i>
<i>Разом за змістовим модулем 7</i>	<i>14</i>	<i>4</i>	<i>4(2/2)</i>	<i>6</i>

Змістовий модуль 8. Операції з вексями				
<i>9. Операції з вексями</i>	12	4	2/	6
Разом за змістовим модулем 8	12	4	2(2/)	6
Змістовий модуль 9. Операції з цінними паперами				
<i>10. Операції з цінними паперами</i>	12	2	2/2	6
<i>11. Інвестиційні операції</i>	12	2	2/2	6
Разом за змістовим модулем 9	24	4	8(4/4)	12
Змістовий модуль 10. Операції банків з іноземною валютою				
<i>12. Операції банків з іноземною валютою</i>	16	4	4/2	6
Разом за змістовим модулем 10	16	4	6(4/2)	6
Змістовий модуль 11. Операції з надання банківських послуг				
<i>13. Операції з надання банківських послуг</i>	12	4	2/2	4
Разом за змістовим модулем 11	12	4	4(2/2)	4
Змістовий модуль 12. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку.				
<i>14. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку</i>	10	2	2/2	4
Разом за змістовим модулем 12	10	2	4(2/2)	4
Разом за 2 семестр	102	26	32(18/14)	44

<i>Разом</i>	<i>180</i>	<i>46</i>	<i>54(28/26)</i>	<i>80</i>
---------------------	------------	-----------	------------------	-----------

6. Теми семінарських занять

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
<i>1</i>	<i>Види банків і порядок їх створення в Україні</i>	<i>2</i>
<i>2</i>	<i>Організація діяльності комерційного банку</i>	<i>2</i>
<i>3</i>	<i>Операції з формування ресурсів комерційного банку</i>	<i>2</i>
<i>4</i>	<i>Операції з обслуговування платіжного обороту</i>	<i>2</i>
<i>5</i>	<i>Операції з готівкою</i>	<i>2</i>
<i>6</i>	<i>Операції з пластиковими картками</i>	<i>2</i>
	<i>Разом за I семестр</i>	<i>12</i>
<i>7</i>	<i>Кредитні операції</i>	<i>2</i>
<i>8</i>	<i>Операції з надання і погашення кредитів</i>	<i>2</i>
<i>9</i>	<i>Операції з цінними паперами</i>	<i>2</i>
<i>10</i>	<i>Інвестиційні операції</i>	<i>2</i>
<i>11</i>	<i>Операції банків з іноземною валютою</i>	<i>2</i>
<i>12</i>	<i>Операції з надання банківських послуг</i>	<i>2</i>

13	Операції із забезпечення фінансової стійкості банку	2
	Разом за 2 семестр	14
	<i>Разом</i>	26

7. **Теми практичних занять**

№ з/п	№ Практичного заняття	Назва теми	Кількість годин
1	№1, №2	Операції з формування ресурсів КБ	4
2	№3	Операції з обслуговування платіжного обороту	2
3	№4	Операції з готівкою	2
4	№5	Операції з пластиковими картками	2
Разом за 1 семестр			10
5	№6	Кредитні операції	2
6	№7	Операції з надання і погашення кредитів	2
7	№8	Операції з вексями	2
8	№9	Операції з цінними паперами	2
9	№10	Інвестиційні операції	2
10	№11, №12	Операції банків з іноземною валютою	4

11	№13	Операції з надання банківських послуг	2
12	№14	Операції із забезпечення фінансової стійкості банку	2
Разом за 2 семестр			18
Разом			28

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види банків і порядок їх створення в Україні	6
2	Організація діяльності комерційного банку	6
3	Операції з формування ресурсів комерційного банку	6
4	Операції з обслуговування платіжного обороту	6
5	Операції з готівкою	6
6	Операції з пластиковими картками	6
7	Кредитні операції	6
8	Операції з надання і погашення кредитів	6
9	Операції з вексями	6

10	<i>Операції з цінними паперами</i>	6
11	<i>Інвестиційні операції</i>	6
12	<i>Операції банків з іноземною валютою</i>	6
13	<i>Операції з надання банківських послуг</i>	4
14	<i>Операції із забезпечення фінансової стійкості банку</i>	4
	<i>Разом</i>	80

9. *Теоретичні питання на екзамен*

1. *Суть і функції банків у ринковій економіці*
2. *Поняття та особливості функціонування банківської системи*
3. *Види банків та банківських об'єднань*
4. *Порядок створення і реєстрації банків в Україні*
5. *Організаційна структура та управління банком*
6. *Розвиток банківської системи України*
7. *Сутність і класифікація банківських операцій*
8. *Ліцензування банківської діяльності*
9. *Склад і структура ресурсів комерційного банку.*
10. *Формування власного капіталу банку.*
11. *Операції по залученню вкладів і депозитів. Міжбанківський кредит.*
12. *Управління ресурсами комерційного банку.*
13. *Загальна характеристика платіжного обороту*
14. *Поняття системи безготівкових розрахунків та способи їхньої*

15. організації
16. Правила документообігу при здійсненні банками безготівкових
17. розрахунків
18. Порядок відкриття, використання і закриття рахунків у банках
19. Характеристика основних форм безготівкових розрахунків
20. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень
21. Розрахунки із застосуванням платіжних вимог-доручень
22. Розрахунки платіжними вимогами
23. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків
24. Розрахунки за акредитивами
25. Розрахунки під час здійснення заліку взаємної заборгованості
26. Розрахунки за допомогою систем дистанційного обслуговування
27. Порядок здійснення міжбанківських розрахунків
28. Необхідність, сутність і класифікація міжбанківських розрахунків
29. Система електронних платежів Національного банку України
30. Відкриття та закриття кореспондентських рахунків банків
31. Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунка в СЕП
32. Завдання банків з організації готівкового грошового обігу
33. Вимоги до організації готівкових розрахунків
34. Порядок оформлення касових операцій
35. Порядок здійснення касових операцій у банківських установах
36. Операції банків з готівкою для своїх клієнтів
37. Порядок прогнозування касових оборотів
38. Емісійно-касова діяльність Національного банку України
39. Сутність та основні види платіжних карток
40. Емісія, еквайринг та операції із застосуванням платіжних карток

41. *Розрахунки з використанням платіжних карток*
42. *Національна система масових електронних платежів*
43. *Класифікація кредитних операцій банків*
44. *Поняття кредитного механізму та основні етапи процесу*
45. *банківського кредитування*
46. *Особливості видачі позик та порядок їхнього оформлення*
47. *Кредитний ризик та методи управління ним*
48. *Оцінювання кредитоспроможності клієнта як метод мінімізації кредитного ризику*
49. *Форми забезпечення повноти та своєчасності повернення позик*
50. *Порядок формування та використання резервів для покриття втрат від кредитної діяльності банків*
51. *Кредитна політика банківських установ*
52. *Бланковий кредит та кредит під заставу цінних паперів*
53. *Конткорентний кредит і овердрафт*
54. *Консорціумний та паралельний кредит*
55. *Іпотечний кредит*
56. *Особливості банківського кредитування фізичних осіб*
57. *Суть, види та особливості кредитування фізичних осіб*
58. *Кредитування фізичних осіб на споживчі цілі та нагальні потреби*
59. *Кредити фізичним особам довгострокового характеру*
60. *Контроль за цільовим використанням споживчого кредиту та його своєчасним погашенням*
61. *Особливості кредитування позичальника фізичної особи – приватного підприємця*
62. *Робота банку з проблемними споживчими кредитами*
63. *Лізинговий кредит*

64. Банківське кредитування зовнішньоекономічної діяльності
65. Основні різновиди кредитування експортно-імпортних операцій
66. Особливості отримання банками кредитів від нерезидентів
67. Поняття векселів та характеристика їхніх основних видів
68. Класифікація операцій комерційних банків з вексями
69. Порядок здійснення кредитних операцій з вексями
70. Гарантійні операції банків з вексями
71. Розрахункові та комісійні операції банків з вексями
72. Сутність та класифікація операцій банків з цінними паперами
73. Емісійна діяльність банків на фондовому ринку
74. Формування банківського портфеля цінних паперів
75. Формування резервів на відшкодування можливих втрат за операціями з цінними паперами
76. Банківські послуги на фондовому ринку
77. Методи управління портфелем цінних паперів банківської установи
78. Поняття та види банківських інвестицій.
79. Довгострокове кредитування як форма участі банку в інвестиційному процесі.
80. Проектне фінансування інвестиційних проектів.
81. Управління ризиками інвестиційної діяльності
82. Поняття та класифікація валютних операцій банків
83. Організаційно-правові передумови здійснення валютних операцій
84. Банківські гарантії та поручительства
85. Трастові послуги банків
86. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банків
87. Операції банків з дорогоцінними металами
88. Поняття фінансової стійкості банку та фактори, що її визначають

89. *Фінансова звітність та оцінювання прибутковості комерційного банку*
90. *Методи оцінювання фінансової стійкості банків та управління їхньою ліквідністю*
91. *Регулювання діяльності банків для забезпечення їхньої фінансової стійкості*
92. *Обов'язкове резервування як метод підтримання фінансової стійкості банків*
93. *Нагляд та контроль за фінансовою стійкістю банків*
94. *Режим фінансового оздоровлення банків та заходи впливу щодо забезпечення їхньої фінансової стійкості*

10. Курсова робота

Підсумовуючи вивчення теоретичного курсу “Банківські операції” здобувачі фахової передвищої освіти виконують курсову роботу. Виконання курсової роботи є складовою частиною навчального процесу і відображає професійну готовність здобувачів фахової передвищої освіти, рівень його мислення, вміння аналізувати та висувати пропозиції щодо підвищення ефективності роботи банківської установи.

Кожен здобувач фахової передвищої освіти вільно обирає тему курсової роботи та об'єкт її дослідження. Тема курсової роботи обирається здобувачами фахової передвищої освіти з переліку тем, який розроблюється викладачем і затверджується цикловою комісією.

Тематика курсових робіт

1. *Особливості здійснення пасивних операцій комерційними банками.*
2. *Особливості здійснення активних операцій комерційними банками.*
3. *Механізм формування ресурсів комерційного банку.*
4. *Недепозитні операції банків з формування ресурсної бази.*
5. *Механізм формування власного капіталу банку та шляхи його вдосконалення.*

6. *Власний капітал банку та його роль у забезпеченні фінансової стійкості банку.*
7. *Формування доходів і витрат банків та їх вплив на фінансовий результат.*
8. *Формування та використання прибутку комерційного банку.*
9. *Проблеми забезпечення конкурентоспроможності комерційних банків в Україні.*
10. *Особливості розвитку та стан банківської системи України в умовах світової фінансової кризи.*
11. *Іноземний капітал у банківському секторі України: проблеми, наслідки та перспективи.*
12. *Функціонування та взаємодія банківських та небанківських фінансових інститутів в Україні.*
13. *Кредитна діяльність як основна ланка активних операцій банківських установ в Україні.*
14. *Довгострокове кредитування в діяльності комерційних банків.*
15. *Ринок споживчого кредитування та перспективи його розвитку в Україні.*
16. *Особливості кредитування окремих галузей народного господарства (за вибором здобувачів фахової передвищої освіти).*
17. *Кредитування зовнішньоекономічної діяльності банками.*
18. *Іпотечний кредит та перспективи його розвитку в Україні.*
19. *Розвиток карткового бізнесу як шлях підвищення конкурентоспроможності Українських банків.*
20. *Вексель як інструмент комерційного кредиту і грошових розрахунків.*
21. *Система міжбанківського кредитування в Україні.*
22. *Депозитні операції банків: проблеми і перспективи розвитку.*
23. *Операції банків щодо залучення вкладів населення.*
24. *Організація розрахунково-касових операцій і контроль за готівковим обігом комерційних банків.*
25. *Інвестиційне кредитування в Україні*
26. *Інвестиційна діяльність комерційного банку.*

27. *Операції банків з цінними паперами та напрямки підвищення їх ефективності.*
28. *Валютні операції комерційних банків: механізм здійснення та управління.*
29. *Організація безготівкових розрахунків у банках України та перспективи їх розвитку.*
30. *Нетрадиційні банківські послуги та проблеми їх розвитку в Україні.*
31. *Лізингові операції банку та проблеми їх розвитку в Україні.*
32. *Факторинг як особлива форма кредиту та аналіз тенденцій його розвитку в Україні.*
33. *Гарантійні операції комерційного банку.*
34. *Посередницькі та консультаційні послуги банків України.*
35. *Комісійні та довірчі операції банків з вексями.*
36. *Організація міжбанківських розрахунків в Україні.*
37. *Банківські ризики та засоби захисту від них.*
38. *Кредитний ризик: визначення і мінімізація втрат.*
39. *Взаємовідносини комерційних банків і Національного банку України.*
40. *Кооперативні банки: зарубіжний досвід та перспективи створення в Україні*
41. *Формування та розвиток ринку Інтернет-послуг банку.*
42. *Електронні платіжні інструменти в розвитку банківського бізнесу.*
43. *Електронні банківські послуги населенню: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні.*

II. Методи навчання

1. *Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції, бесіди; ілюстрація, демонстрація; індукція, дедукція; репродуктивні, проблемно-пошукові; аудиторні заняття, самостійна робота, дискусія, розгляд творчо-аналітичних завдань, розгляд ситуативних задач.*

2. *Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.*

3. *Методи контролю, самоконтролю, корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.*

4. *Універсальні методи: словесно-інформаційні, словесно-дослідницькі та інші.*

5. *Інноваційні методи:*

- **Кейс-метод** Аналіз реальних чи змодельованих ситуацій із банківської практики, наприклад, управління кредитними ризиками або оцінка інвестиційних портфелів.

- **Симуляційні програми** Використання спеціалізованих програм, які дозволяють моделювати банківські операції, такі як обслуговування клієнтів або проведення транзакцій, Приват 24 та Ощад 24/7 для бізнеса.

4. **Гостьові лекції** Запрошення професіоналів для проведення знайомства зі структурою банків, щоб зрозуміти їхню внутрішню організацію.

Ці методи допоможуть студентам отримати практичні знання та навички роботи у банківській сфері.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний: усне опитування (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване); контроль за ефективністю самостійної роботи (написання та захист рефератів, доповідей, підготовка творчо-аналітичних завдань).

Періодичний контроль: підсумкові письмові контрольні роботи за змістовими модулями.

Підсумковий контроль: екзамен. Екзаменаційне завдання включає два питання з теорії курсу, практичне завдання.

Задля реалізації принципу диференціації та індивідуалізації навчання контроль проводиться з використанням різнорівневих завдань.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти застосовується 4-бальна шкала.

Поточний контроль знань проводиться на семінарських заняттях та при проведенні практичних занять. Перевірка знань здобувачів фахової передвищої освіти оцінюється за п'ятибальною системою.

Формами поточного контролю можуть бути:

- *письмова робота (відповіді на питання лекційного курсу та вирішення задач);*
- *тестування знань здобувачів фахової передвищої освіти з певної теми;*
- *усне опитування.*

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти

<i>Бали</i>	<i>Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти</i>
<i>«Незадовільно»</i>	<i>Здобувачі фахової передвищої освіти мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, відтворюють частину навчального матеріалу, за допомогою викладача виконують елементарні завдання.</i>
<i>«Задовільно»</i>	<i>Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком</i>

«Добре»	Знання здобувачів фахової передвищої освіти є достатніми. Здобувачі фахової передвищої освіти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності та незначні помилки.
«Відмінно»	Здобувачі фахової передвищої освіти мають повні, глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Система оцінювання різнорівневих завдань для здобувачів освіти (тести, контрольна робота, самоконтроль):

- *перший рівень – середній (3 бали). Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;*
- *другий рівень — достатній (4 бали). Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;*
- *третій рівень – високий (5 балів). Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.*

У 6 семестрі проводиться екзамен.

Оцінка "5" (відмінно) - вимагає вичерпну, змістовну та докладну відповідь на всі запитання; правильне розв'язання практичних задач і обґрунтування рішення.

Оцінка "4" (добре) - вимагає змістовну відповідь на всі питання з допущенням незначних помилок і неточностей; розв'язання задачі, але незначні помилки при обґрунтуванні рішення.

Оцінка "3" (задовільно) - передбачає відповіді на всі питання з допущенням деяких недоліків, поверхове знання теоретичного матеріалу, нездатність його аналізувати, відповідь не систематизована; практичні задачі розв'язані не до кінця; не зроблені висновки, немає обґрунтування рішення.

Оцінка "2" (незадовільно) - допущення грубих помилок у відповідях, незнання фактичного матеріалу, невміння аналізувати теоретичний матеріал; здобувач фахової передвищої освіти не вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних задач, не зроблені висновки, немає обґрунтування рішення.

Захист курсової роботи .

До захисту курсової роботи здобувач фахової передвищої освіти готує усний виступ на 7–10 хвилин з допомогою візуальної презентації в Power Point . В ньому необхідно обґрунтувати вибір теми, зазначити основні питання теми, пояснити, яким шляхом вони вирішувались, які результати роботи, тобто відобразити його зміст, вступ і висновки.

Захист курсової роботи відбувається, як правило, у присутності комісії із 3-х чоловік. Захист роботи є публічним. Усі присутні можуть задавати питання.

Оцінка **"відмінно"** виставляється тоді, коли здобувач фахової передвищої освіти вільно володіє проблемою, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу використав широке коло учбової, методичної, додаткової літератури, опанував усі нормативні документи, які регламентують діяльність банків і його робота виконана на прикладі роботи конкретного комерційного банку з дотриманням усіх необхідних вимог.

Оцінка **"добре"** виставляється за добре виконану письмову роботу, але при захисті здобувач фахової передвищої освіти, виявивши добру підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні, труднощі в теоретичному узагальненні їх, не використав усіх можливостей літературних і практичних джерел.

Оцінка **"задовільно"** виставляється якщо здобувач фахової передвищої освіти орієнтується у обраній темі, але не може без допомоги зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення з практичною діяльністю комерційного банку, не може логічно викласти проблему, не усунув повністю недоліків, визначених у рецензії.

Оцінка **"незадовільно"** виставляється тоді, коли здобувач фахової передвищої освіти навіть за наявності курсової роботи, яка допущена до захисту, не орієнтується в проблемі, не опанував мінімуму учбової і методичної довідкової літератури, не може аналізувати, робити висновки, вносити пропозиції по покращенню діяльності банків в умовах ринкової економіки.

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Банківські операції" складена на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа і страхування / Укл.: Галина Попова – Чернігів: ВСП ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 40с.
2. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни "Банківські операції" складена на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа і страхування / Укл.: Галина Попова – Чернігів: ВСП ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 20 с.
3. Методичне забезпечення контролю знань з дисципліни "Банківські операції" складена на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа і страхування / Укл.: Галина Попова – Чернігів: ВСП ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022.
4. Залікові завдання для підсумкового контролю знань з дисципліни "Банківські операції" складена на основі освітньо-професійної

програми Фінанси, банківська справа і страхування / Укл.: Галина Попова – Чернігів: ВСП ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022.

5. Екзаменаційні білети для підсумкового контролю знань з дисципліни “Банківські операції” складена на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа і страхування / Укл.: Галина Попова – Чернігів: ВСП ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022.

6. Методичні вказівки до написання курсових робіт з дисципліни “Банківські операції” складена на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа і страхування / Укл.: Галина Попова – Чернігів: ВСП ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка», 2022. – 44с.

13. Рекомендована література

Базова

1. Про Національний банк України : Закон України від 20. 05. 1999р. №679 -XIV XII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12. 2001р. № 212 –III [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

3. Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 20.09.2001 р. № 2740-14 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2740-14>.

4. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-17 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.

5. Податковий кодекс України: за станом на 2.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.

6. Про господарські товариства: Закон України від 19.09. 1991р. № 1576–XII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
7. Про організацію формування та обігу кредитних історій: Закон України від 23.06. 2005 р. № 2704 – IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2704-15>.
8. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02. 2006 р. № 3480 – IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
9. Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо особливостей проведення заходів щодо фінансового оздоровлення банків: Закон України від 24. 07.2009р. 1617-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1617-17>.
10. Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України від 31.10.2008р. №369- VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/639-17>.
11. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.08.2008р. № 514-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
12. Про Національну депозитарну систему та особливості обігу цінних паперів в Україні: Закон України від 1.12. 1997р. № 710/97-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/710/97-%D0%B2%D1%80>
13. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.
14. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996р. № 448/96-ВР [Електронний ресурс] / Верховна

- 15. Деякі питання участі держави у капіталізації банків: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02. 2009р. №148 [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/148-2009>.*
- 16. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні. / Затв. Постановою Правління НБУ від 28.08.2001р. № 368.*
- 17. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків. / Затв. постановою Правління НБУ від 6.07.2000р. № 279.*
- 18. Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України. / Затв. постановою Правління НБУ від 16.03.2006р. № 91.*
- 19. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами. / Затв. постановою Правління НБУ від 03.12. 2003р. № 516.*
- 20. Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України. Постанова Правління Національного банку України від 26.09. 2006 р. N 378.*
- 21. Положення про рефінансування та надання Національним банком України кредитів банкам України з метою стимулювання кредитування економіки України на період її виходу на докризові параметри. Постанова Правління НБУ від 04.02.2010 № 47.*
- 22. Про деякі питання регулювання грошово-кредитного ринку. Постанова Правління НБУ від 3.0.01.2009р. №33 (Із змінами і доповненнями, внесеними постановою Правління Національного банку України від 3 .02. 2009 р. N 42.*
- 23. Про окремі питання регулювання грошово-кредитного ринку Постанова Правління НБУ від 25.11. 2008 р. N 396.*

24. *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена Постановою Правління НБУ від 21.01.2004р. №22.*
25. *Інструкція про вимоги з організації охорони установ банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку від 28.03.2001 № 134*
26. *Інструкція про касові операції в банках України, затверджена Постановою Правління НБУ від 14.08.2004 № 337.*
27. *Інструкція про міжбанківський переказ грошей в Україні в національній валюті. Затверджено постановою Правління НБУ від 17.03.2004р. №110.*
28. *Інструкція про міжбанківські розрахунки в Україні, затверджена Постановою Правління НБУ від 27.12.1999 (зі змінами).*
29. *Інструкція про організацію роботи з готівкою, затверджена Постановою Правління НБУ від 19.02.2001р. №69.*
30. *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах . Затверджено постановою Правління НБУ від 12.11.2003р. №492.*
31. *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах, затверджена Постановою Правління НБУ від 12.11.2003 №492 (зі змінами).*
32. *Положення “Про порядок видачі банками банківських ліцензій та письмових дозволів на виконання окремих операцій” затверджене постановою Правління НБУ від 17.07.01. №275.*
33. *Положення “Про порядок створення і державної реєстрації банків, їх філій, представництв, відділень” затверджене постановою Правління НБУ від 31.08.01 №375.*
34. *Положення про відкриття та функціонування в уповноважених банках України рахунків банків-кореспондентів в іноземній валюті та в гривнях, затверджене Постановою Правління НБУ № 118 від 26.03.98.*

35. *Положення про гарантування вкладів фізичних осіб, затверджене Постановою Правління НБУ від 30.08.2002р. №1301/268.*
36. *Положення про переказний і простий вексель, затверджене Постановою ЦВК і РНК №104/1341 (v1341400-37) від 07.08.1937 р.*
37. *Положення про порядок визначення справедливої вартості та зменшення корисності цінних паперів, затверджене Постановою Правління НБУ від 17.12.2003р №561.*
38. *Положення про порядок визначення та формування обов'язкових резервів для банків України, затверджене Постановою Правління НБУ від 21.04.2004р. №172.*
39. *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України, затверджено Постановою Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 р. N 508*
40. *Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами. Затверджено постановою Правління НБУ від 03.12.2003 року № 516.*
41. *Положення про порядок формування і використання банками резерву для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості, затверджене Постановою Правління НБУ від 12.12.2002 р. № 505.*
42. *Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банку, затверджене Постановою Правління НБУ 06.07.2000р. №279.*
43. *Положення про реорганізацію торгівлі банківськими металами на валютному ринку України, затверджено постановою Правління НБУ № 65 від 24.02.98.*
44. *Порядок встановлення та використання офіційного обмінного курсу гривні до іноземних валют: Постанова Правління НБУ № 119 від 30.03.98.*

45. *Постанова Правління Національного банку України "Про затвердження Правил організації фінансової та статистичної звітності банків України" від 12.12.97 р. № 436*

46. *Правила використання готівкової іноземної валюти на території України, затверджені Постановою Правління НБУ № 119 від 26.03.98,*

47. *Правила здійснення конверсійних операцій з готівковою іноземною валютою уповноваженими банками, затверджені Постановою Правління НБУ № 68 від 25.03.96.*

48. *Правила здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку України, затверджені Постановою Правління НБУ № 150 від 15.04.98; № 382 від 21.09.98.*

49. *Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою правління національного банку України від 28.11.2001 № 489.*

50. *Банківські операції [текст]: навч. посіб./ Н.І. Демчук, О.В. Довгаль, Ю.П. Владика – Дніпро: Пороги, 2017. – 461 с.<http://surl.li/dqznjx>*

51. *Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. – 536 с. <http://surl.li/jfidix>*

52. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – XIV зі змінами та доповненнями*

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

53. *Банківська справа [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Колодізєв, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 347 с. <http://surl.li/fjiwzv>*

54. *Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, Н. Пайтра та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 524 с. <http://surl.li/eifsyp>*

55. *Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. / уклад. : О.М. Гладчук, І.Я. Ткачук, В.М. Харабара. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 208 с.*
<http://surl.li/ehkoyq><http://surl.li/ehkoyq>
56. *Адамик Б. П. Національний банк і грошово-кредитна політика. - Т.: Карт-бланш, 2002. - 278 с.*
57. *Азаренкова Г. М. Фінансова стабільність розвитку банків : монографія / Г. М. Азаренкова, О. Г. Головка, В. В. Смирнов. – К. : УБС НБУ, 2011. 191 с.*
58. *Базель II: проблеми та перспективи використання в національних банківських системах [Текст] : монографія / за редакцією А. О. Єпіфанова, І. О. Школьник ; [А. О. Єпіфанов, І. О. Школьник, П. Райхлінг та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 261 с.*
59. *Банківська енциклопедія / За ред. А. М. Мороза. – К.: Ельтон, 1993.*
60. *Банківська система України [Текст] : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. – 187 с.*
61. *Банківська справа: підручник / І.О.Лютий, А.С.Криклій, В.І. Міщенко та ін./ За заг.ред. І.О. Лютого – К: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009 – 384с.*
62. *Банківські операції : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Папаїка та ін.]; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т. економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. — Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. — 457 с.*
63. *Коцовська, Раїса Романівна. Банківські операції : навч. посіб. / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль; М-во освіти і науки України, Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — К.: УБС НБУ: Знання, 2010. — 390*

14. Інформаційні ресурси

- 1. www.bank.gov.ua - офіційний сайт НБУ*
- 2. www.nbuportal.bank.gov.ua – портал НБУ*
- 3. www.aub.com.ua - офіційний сайт Асоціації банків України*
- 4. www.liga-zakon.com.ua - комп'ютерна законодавчо-довідкова система законодавства України “Ліга-закон”*
- 5. www.rada.gov.ua –портал Верховної Ради*
- 6. www.president.gov.ua – сайт Адміністрації Президента*
- 7. www.kmu.gov.ua – урядовий портал*
- 8. www.imf.org – сайт МВФ*
- 9. www.udinform.com – сайт онлайн котирувань та фінансової інформації*
- 10. www.culonline.com – онлайн бібліотека навчальної літератури*
- 11. www.wdl.org – сайт навчальної літератури*
- 12. www.repec.org – відкритий архів економіки*
- 13. www.imf.org – сайт міжнародного валютного фонду*
- 14. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Держкомстату*
- 15. www.gaudeamus.omskcity.com – підручники у pdf- форматі*
- 16. www.dfp.gov.ua – сайт Державної комісії по регулюванню ринків фінансових послуг*
- 17. www.nbuv.com.ua - сайт Національної бібліотеки ім..В.І. Вернадського*